

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

כל ימי גריד אמר - הם ולא דקדקו בדבר לחוש שמא יום אחד יהא חרוך מחבירו או קשה מחבירו אלא מותר לומר לו 'עוד עמי היום הזה של גריד ואעמוד עמך ביום פלוני של גריד' (6) גריד - לשון יבש שהארץ יבשה ואין גשמים יורדין; וכל ימי רביעית - תשובין כלאחר: **אבל לא יאמר** לו חרוש עמי בגריד ולמי אחרוש עמך ברביעית - שימי רביעית קשין למלאכה בשדות: **על לא תתן לו** - את כספק לא תתן לו כנגד עוברין על כל תתן ועל לא תתן כו' **כל חד וחד מלי דשייך ביה כדמפרש בגמרא**: **גמ'** **מלוה עובר בכוונה** - בכל תורה אור הני דחשיב במתני' **לחוב** נותן כנגד

קענ א מיי פיה מלי
מלוה כלי יא יי
סג לליון קספ טושיע
י"ד סי' קס ספי' ו :
קענ ב מיי שם הלי
י' טושיע שם
ספי' יכ :

קענ ג מיי שם מ"ד
הלי כ סג לליון
קענ טושיע י"ד שם
ספי' ה :

קענ ד מיי שם סגל
הלי יכ סג שם
טושיע י"ד סי' קס
ספי' יא :

קענ ו מיי שם מ"ד
סגל ב :

קענ ז מיי פ"ה שם
הלי כ סג לליון
קספ טושיע ח"מ סי' לו
ספי' ב :

קפ ח ט י מיי שם
פ"כ סגל ו סג
פשוט ג פ"ה שם
ח"מ סימן ט"ז פ"ה :

א כ מיי פ"ס מהלכות
שכיחה סגל ד סג
פשוט טושיע ח"מ סי'
סג ספי' ה :

ב ל מיי שם ופיון
כספא ו כ"מ
טושיע שם ספי' ה :

גכך אלס וכלא' וכן
בילקס ליתא לן
דלאחרך לא תשיך וכו'
ספי' ה' לפי הרמב"ם
על כפולת ד' ענין
ועיין ספי' מהלכות
מנה דין ג

גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
והנהגות הב"ח
או"י
(6) רש"י ד"ס גריד
ל"כ ונמטה ד' פ"כ
דמפשי שני גורם נריד
הוא לשון יבש כמו גריד
מנחת ט"ז :

גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'

גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'

גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'

גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'
גמ' חגיגה ו' ע"ג א'

ערב ועדים חין עוברין אלא משום כל תשימון - וימנין דעברי נמי חלפני עור לא תתן מכשול כגון שלא היה מלוה בלא ערב ועדים אבל לא תשימון פסיקא ליה אבל לפני עור וימנין דלא עברי כגון שהיה מלוה לו בלאו הכי כי הכי דמושיע כוס של יין למזי לא עבר אלא היכא דקאי בחרי עברי נהרא שלא היה שותפו אם לא היה זה (פ"ז 97 ו')

הדרן עלך איזהו נשך השוכר אם האומנין - משמע ליה בין בשכיר יום בין בשכירות אכל בפרקין דכתב הכי (דף פ"ג) נקט פועלים משום דפועלים לא משמע אלא שכירי יום דבכתי מיירי כדאמר הסה בזמן שאמר להשכים ולהעריב ורב נמי דקאמר (לקמן ט"ז) פועל יכול לחזור חפילו בחלי היום דוקא בשכיר יום חייבי ולא בקבלן כדמוכח בשמעתין ולקח נקט פועל ולא חומן וכו' דהניא לקמן בשמעתין (ס"ג) השוכר את הפועל וכתבי היום שמע שמא לו מת או לחמו חמה אם שכיר הוא כו' ואם קבלן הוא כו' כיון דבדייתא מיירי בין בשכיר בין בקבלן אמאי נקט פועל ה"ל למינקט חומן דמשמע תרווייהו וי"ל דה"ק אם שכיר הוא כדאמר השוכר את הפועל נותן לו שכרו ואם קבלן הוא קד דית ומשום דבעי למתני וכתבי היום ומאי היום לא שייך למתני אלא לשכיר יום :

את הקרר - בשני רישין והוא בעל קרון ולספרים דגרסי קדר י"ל דלפי נקט קדר לפי שקדריים רגילין להיות להם קרועות :

פרייפרין - דבר האבוד חשיב לה שעתה זמנה הוא לעשות: ואזיל

שקר הדוברות על צדיק עתק אמרו ליה רבנן לרב אישי לקא מקיים רבינא כל מה דאמור רבנן שלח ליה בהרי פניא דמעלי שבתא לישדר לי מר עשרה וזוי דאחרמי לי קמינא דארעא למזבן שלח ליה גיית מר סהדי ונכתב כתבא שלח ליה אפילו אנא נמי שלח ליה כל שבין מר דמריד בגירסיה משתלי וגורם קללה לעצמי חנו רבנן שלשה צעקין ואינן נענין וארו חן מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים והקונה ארון לעצמו וכו' שאשתו מושלח עליו לקונה ארון לעצמו מאי היא איכא דאמרי תולה בכסוי בבכרי איכא דאמרי הכותב נכסיו לבניו בחייו איכא דאמרי דבייש ליה בהא מתא ולא אזיל למתא אחריתא :

הדרן עלך איזהו נשך
השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

כל ימי גריד אחד בלימי רביעה אחת לא יאמר לו הרוש עמי בגריד ואני אחרוש עמך ברביעה רבן גמליאל אומר יש רבית מקדמת ויש רבית מאחרת כיצד נתן עיניו ללוות הימנו והוא משלח לו ואומר בשביל שתלוני זו היא רבית מקדמת לזה הימנו והחזיר לו את מעותיו והוא משלח לו ואומר בשביל מעותיך שהיו במילות אצלי זו היא רבית מאחרת יש אומר יש רבית דברים בלא יאמר לו דע כי בא איש פלוני ממקום פלוני ויאלו עוברין בלא תעשה המלוה והלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

הלוה והערב והעדים והבמים אומרים אף הסופר עוברים משום לא תתן ומשום לא תקח מתאו ומשום לא תהיה לו כנושה ומשום ולא תשימון עליו נשך ומשום ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהדין אני ה' גמ' תניא ריש בן יוחי אומר מנין לנושה בחבירו מנה ואינו רגיל להקדים לו שלום ישאמר להקדים לו שלום ת"ל נשך כל דבר אשר ישך אפילו דיבור אסור : ואלו עוברין : אמר אבי מלוה עובר בכולן לזה עובר משום לא תשיך לאחריך ולראחריך לא תשיך ולפני עור לא תתן מכשול ערב והעדים אין עוברין אלא משום לא תשימון עליו נשך תניא ריש אומר מלוה רבית יותר ממה שמרתיחים מפסידים ולא עוד אלא שמושימים משה דבינו חכם ותורתו אמת ואומרין אילו היה יודע משה רבינו שיהיה ריח בדבר לא היה כותבנו כי אתא רב דימי אמר מנין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו ת"ל לא תהיה לו כנושה *ר' אמי ורבי אסי דאמרי תרווייהו כאילו דגו בשני דינין שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים אמר רב יהודה אמר רב כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול וריש לקיש אמר גורם קללה לעצמו שנאמר האלמנה שפתיה

בשעת הלוואה הלוה לוקח בשעת פירעון הלוה לו כנושה כשחובצו ודוחקו וכו' שם עליו נשך בשעת פירעון הלוה ונתן מכשול לפני הלוה לטעמו על לא תשיך לאחריך שהיא חזרה ללוה : מפסידין - כדאמר בפירקין (דף ט"ז) מהמחטטין לעולם : משם חכם - לישראל מעליא נקט : לא תסיס לו כנוסה - לא תראה בעיניו כנוסה כי שיראה ויבזבז : לראשנו - לשון טעם כדמתרגמינן כדשיא הכי חנו באים בלא ובמים : עובר משום לפני עור - שעולה על רוחו של לזה לכבוד קלה - כשחובצו וכו' כדכתיב מקלני אורו ואומרין שהיא דובר על לדיק עתק : ומשחלי - ישח הלוואתי ואגרום קלה לעלמי : לועקין - כ"ד של מטה : ואינן נענין - שהרי הם גרמו לעלמן : קונה ארון לעלמו - מפרש לקמן : מולג מעותיו בנכרי - אומר מעות שלי משמחם בהן של פלוני נכרי הם שלא להשביע עלמו ופעמים שהנכרי שומע ומעמד עדים וכוונתו צדיקים :

הדרן עלך איזהו נשך
השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם

השוכר את האומנין והטעם זה את זה יאין להם זה על זה אלא תרעומות ישכר את החמר ואת המרד להביא פרייפרין וחלילים לכלה או למת ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה וכל דבר שאבד והחזרו בהן מקום שאין שם אדם *שוכר עליהן או ממען השוכר את האומנין וחזרו בהן יודים על התחתונה (כ"ז קענ) אם